

ПРОГРАМА

*кандидата на посаду директора Державної установи «Інститут
регіональних досліджень імені М.І. Долінського НАН України»*

*доктора економічних наук, професора
КРАВЦІВА Василя Степановича*

Європейський вектор зовнішньої політики України, сучасні глобалізаційні процеси ставлять все нові виклики щодо формування оптимальної моделі українського суспільства, вироблення та реалізації ефективної політики модернізації держави та її регіонів. Необхідною умовою забезпечення результативності такої політики є посилення ролі економічної науки у її формуванні і здійсненні.

У зв'язку з цим діяльність ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долінського НАН України» (далі - Інститут) має бути зосереджена в напрямку оперативного реагування на сучасні виклики у їх регіональних проявах шляхом проведення досліджень широкого спектру глибоких регіональних процесів, розширення прогностичних функцій та вироблення практичних рекомендацій. При цьому саме життя вимагає радикальних змін в організації наукових досліджень: фундаментальні висновки та положення, оцінки та прогнози мають стати результатом прикладних наукових розробок, а не навпаки.

Вся подальша діяльність Інституту повинна бути спрямована на отримання нових наукових знань як фундаменту розумної практичної діяльності і прийняття ефективних управлінських рішень органами влади різних рівнів.

Стратегічні завдання на наступний п'ятирічний період:

- а) інтеграція Інституту у світовий науковий простір;
- б) зміцнення позицій Інституту в Україні як провідної наукової установи в галузі регіональних економічних досліджень;
- в) посилення координуючої ролі Інституту у формуванні тематики наукових досліджень освітянського сектору економічної науки, поглиблення зв'язків з вищими навчальними закладами;
- г) забезпечення гідного місця Інституту у виробленні та реалізації політики ефективної взаємодії органів влади з бізнесом та підприємницьким середовищем.

Реалізація вищезгаданих стратегічних завдань вимагає оновлення та розширення перспективних напрямів наукових досліджень, постійного вдосконалення форм та методів організації наукового процесу, розширення та поглиблення зовнішніх зв'язків Інституту, здійснення адекватної вимогам часу ефективної політики у сфері видавничої діяльності та кадрового забезпечення.

Робота директора Інституту буде спрямована на реалізацію Концепції стратегічного розвитку ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долінського НАН України» на 2018-2027 роки та виконання рекомендацій Експертної комісії щодо оцінювання ефективності діяльності Інституту.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ

1. Перспективні напрями наукових досліджень.

Зважаючи на сучасні тренди суспільного розвитку, пов'язані із процесами інтегрування України у європейський простір, динамічним реформуванням різних сфер суспільних відносин в державі, враховуючи науковий профіль і кадровий потенціал Інституту основними напрямками його наукових досліджень у середньостроковій та стратегічній перспективі мають стати:

1. Розробка наукових засад формування та реалізації державної регіональної політики.

2. Дослідження соціально-економічних проблем та перспектив просторового розвитку територіально-суспільних систем різних ієрархічних рівнів (громад, міст, районів, регіонів).
3. Розробка моделей економічного розвитку регіонів на засадах ефективного використання їх ендogenous потенціалу.
4. Дослідження проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів в контексті сучасних трендів та регіональна міграційна політика.
5. Обґрунтування науково-практичних основ модернізації і реалізації регіональної екологічної політики.
6. Аналіз та оцінка фінансового забезпечення процесів соціально-економічного розвитку регіонів та територіальних громад.
7. Наукове супроводження процесів реформування адміністративно-територіального устрою держави та публічних фінансів.
8. Дослідження сучасних тенденцій розвитку урбаністичних процесів, проблем функціонування міст та їх взаємодії із сільськими територіями.
9. Диверсифікація форм і напрямів соціально-економічного розвитку сільських територій.
10. Розвиток реального сектора економіки регіонів України та моделі його інвестиційного забезпечення.
11. Розвиток транскордонних регіонів та транскордонних ринків в контексті активізації євроінтеграційних процесів.

2 . Підвищення ефективності наукових досліджень.

Ефективність досліджень визначається як якістю (науковим рівнем) представлених результатів досліджень, так і їх результативністю (віддачею за отримані кошти, обсягами наукової продукції - публікацій, впровадженнь тощо), а також значною мірою - формами та методами організації досліджень. В цьому плані важливим є стимулювання творчої активності вчених з застосуванням наукометричних показників, які дозволяють об'єктивно визначати рівень та значимість наукових результатів роботи працівників.

Не менш важливими показниками ефективності є впровадження результатів досліджень у господарську та управлінську практику. Впровадження результатів досліджень розглядатиме як одне з найважливіших завдань у діяльності Інституту та критерій конструктивної націленості, конкурентоспроможності наукових розробок, суспільної вартості наукової продукції працівників.

Завдання:

- Вдосконалення системи оцінки та моніторингу здійснення наукових досліджень.
- Підвищення рівня публікацій співробітників.
- Розширення обсягів впровадження результатів досліджень у практику управління та господарювання, особливо на державному рівні;
- Впровадження нових форм та методів організації досліджень.

Заходи:

- 1) Проводити оперативний перегляд та актуалізацію тематичних планів науково-дослідних робіт Інституту з урахуванням тенденцій розвитку світової та вітчизняної науки, пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень Інституту, максимального наближення робіт до сучасних трендів суспільного розвитку, соціально-економічних реалій та потреб практики.
- 2) Здійснювати оцінку й моніторинг виконання наукових досліджень у напрямі відходу від формалізму при дотриманні встановлених процедур, запровадження проміжного звітування про результати виконання науково-дослідних тем й календарних планів робіт, залучення до зовнішнього рецензування заключних

звітів за результатами виконаних робіт провідних науковців та фахівців-практиків за профілем досліджень (у тому числі на засадах анонімності). Заслуховувати проміжні звіти керівників тем про хід виконання науково-дослідних робіт на засіданнях Вченої ради Інституту після виконання кожного етапу робіт (не рідше ніж 1 раз на рік).

- 3) Вдосконалювати діючу методику оцінювання результатів роботи наукових працівників та наукових підрозділів Інституту із врахуванням положень Методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України та попереднього досвіду оцінювання. Результати щорічного оцінювання результатів роботи наукових працівників враховувати при вирішенні питань: щодо призначення на вищу посаду; при преміюванні, встановленні надбавки до заробітної плати працівників; при проведенні атестації та конкурсів на заміщення вакантних посад; при розгляді кандидатур на здобуття стипендій, грантів тощо. Результати щорічного оцінювання роботи наукових підрозділів враховувати при визначенні структури Інституту на наступний період.
- 4) Розширити практику створення цільових робочих груп з працівників різних наукових підрозділів для якісного виконання науково-дослідних робіт.
- 5) Забезпечити зростання мотивації працівників Інституту до опублікування матеріалів досліджень у найбільш рейтингових наукових періодичних виданнях через:
  - підвищення питомої ваги публікацій у найбільш рейтингових виданнях та h-індексу працівника у методиці оцінювання результатів роботи;
  - запровадження механізму повного чи часткового відшкодування витрат працівників на публікації у найбільш рейтингових виданнях;
  - розроблення відповідного положення й встановлення загальноінститутської номінації «Краща наукова публікація року».
- 6) Активізувати роботу із впровадження результатів наукових досліджень, розширювати практику підготовки та подання на розгляд державних органів влади: проектів законодавчо-нормативних актів; концептуальних та прогнозних документів державного та регіонального значення; наукових оцінок стану та перспектив регіонального та місцевого розвитку; наукових доповідей; аналітичних матеріалів; методичних рекомендацій.
- 7) Запровадити систему стимулювання роботи науковців Інституту з впровадження результатів досліджень через:
  - підвищення ваги показників з впровадження результатів досліджень у методиці оцінювання результатів роботи працівників та диференціацію оцінки у залежності від рівнів впровадження;
  - матеріальне заохочення працівників за впровадження результатів досліджень, започаткування номінації «Впровадження року», розроблення та введення в дію відповідного положення.
- 8) Забезпечити безперервність етапів (видів) наукового процесу. Збільшити кількість робіт прикладного характеру та науково-дослідних проектів, відкритих за результатами завершених робіт відомчої тематики. Вимагати від керівників наукових підрозділів забезпечити щорічне виконання не менш 1 науково-дослідної роботи (проекту) конкурсної або госпдоговірної тематики.
- 9) Забезпечити дотримання принципів наукової доброчесності шляхом здійснення перевірки на наявність плагіату основних результатів науково-дослідних тем, зокрема заключних звітів, монографій, наукових доповідей тощо.

3. Розвиток кадрового потенціалу та вдосконалення структури Інституту

Завдання:

- Збереження та ефективне відтворення кадрового потенціалу Інституту, подолання дії негативних тенденцій відтоку кадрів, створення належних умов для ефективної наукової праці.
- Підвищення професійного рівня наукових кадрів.
- Залучення до наукової роботи здібної молоді, вдосконалення роботи установи з підготовки наукових кадрів в аспірантурі та докторантурі, розроблення та запровадження нових ефективних форм такої діяльності.
- Оптимізація структури Інституту відповідно до результатів діяльності наукових підрозділів і працівників та наявних фінансових ресурсів забезпечення наукової діяльності.

Заходи:

- 1) Здійснювати кадрову політику, спрямовану на розвиток наукових шкіл, професійне і посадове зростання, забезпечення належних умов та оплати праці науковців Інституту.
- 2) Проводити подальшу роботу із залучення до наукової роботи підготовлених, здібних здобувачів, аспірантів, кращих випускників вищих навчальних закладів.
- 3) Забезпечити функціонування при Інституті спеціалізованих вчених рад за основними науковими профілями установи;
- 4) З метою більш продуктивної підготовки наукових кадрів та своєчасного захисту дисертацій, посилити вимоги до аспірантів щодо їх регулярної звітності, апробації результатів наукових досліджень.
- 5) Вдосконалити методичне та інформаційне забезпечення підготовки докторів філософії за третім (науково-освітнім) рівнем вищої освіти за спеціальностями 051 - «Економіка» та 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування».
- 6) Перед проходженням попереднього захисту дисертаційних робіт (докторських та кандидатських) запровадити практику обов'язкового заслуховування їх на засіданнях наукового семінару на предмет наукової та практичної цінності роботи та підготовленості здобувача.
- 7) Стимулювати участь молодих вчених в академічних програмах обміну та стажування, вітчизняних та міжнародних конкурсах та програмах. Зобов'язати усіх без винятку молодих науковців Інституту до підготовки заявок та участі у конкурсних проектах (грантах) для молодих вчених.
- 8) Збалансувати структуру Інституту та кадровий склад наукових підрозділів на основі показників ефективності їх діяльності з врахуванням перспективних напрямів наукових досліджень.
- 9) Забезпечити дотримання офіційних вимог щодо штатної чисельності підрозділів наукової установи, в разі необхідності – реорганізацію структури та чисельності персоналу Інституту для забезпечення належних умов оплати праці в рамках наявних фінансових ресурсів.
- 10) З метою економії фінансових ресурсів забезпечити оптимізацію співвідношення чисельності наукового та допоміжного персоналу у загальній чисельності співробітників Інституту.

4. Реалізація статусу Інституту як державної наукової установи.

Статус Інституту як провідної наукової установи в системі НАН України з проблем регіональної політики та транскордонного співробітництва передбачає її провідну роль в організації та координації наукових досліджень даної проблематики, здійсненні наукового аналізу та експертної оцінки розвитку регіонів України, активну участь у формуванні та

реалізації державної регіональної політики, широкого висвітлення результатів досліджень.

Завдання:

- Вдосконалення координації наукових досліджень Інституту з науково-дослідними установами Відділення економіки НАН України, органами центральної та регіональної влади, іншими науковими установами.
- Активізація науково-експертної діяльності в інтересах та на замовлення органів центральної та регіональної влади.
- Налагодження ефективного співробітництва із органами регіональної та місцевої влади, підприємницькими структурами та громадськими організаціями у питаннях виконання прикладних досліджень та практичного впровадження їх результатів.
- Висвітлення та апробація результатів досліджень на комунікативних заходах міжнародного й вітчизняного рівнів та у засобах масової інформації.

Заходи:

- 1) Розвивати співпрацю з іншими установами Відділення економіки НАН України щодо узгодження тематичних планів, організації комплексних досліджень, спільної підготовки національних доповідей.
- 2) Вдосконалювати координацію діяльності Інституту з органами центральної та регіональної влади у напрямі розширення участі науковців Інституту у роботі координаційних комісій, робочих та експертно-аналітичних груп та налагодження тісної взаємодії із профільними міністерствами, комітетами Верховної Ради України. Активізувати співпрацю з регіональними та місцевими органами влади інших областей України.
- 3) Розширити практику підготовки та подання документів концептуального та прогностичного характеру, експертних висновків до проектів законів і нормативних актів, наукових доповідей, методичних рекомендацій та їх впровадження в практичну діяльність центральних органів влади.
- 4) Розширити мережу контактів та активізувати роботу з розвитку співпраці з органами регіональної влади, місцевого самоврядування, бізнесовими структурами та громадськими організаціями з підготовки проектів регіонального та місцевого розвитку, фінансового забезпечення їх реалізації та практичного впровадження їх результатів
- 5) Забезпечити широку участь науковців Інституту у важливих міжнародних та вітчизняних конференціях за рахунок коштів спецфонду, спонсорських та грантових коштів, власних надходжень для апробації результатів досліджень Інституту та розширення мережі співпраці.
- 6) Розширити практику проведення конференцій та круглих столів з обговорення актуальних проблем регіонального та місцевого розвитку за участю представників органів влади, підприємницьких структур та громадських організацій.
- 7) Активізувати роботу з пропаганди наукових досягнень та висвітлення науково-дослідної діяльності Інституту в засобах масової інформації. Забезпечити участь провідних наукових працівників Інституту у теле- та радіопередачах на центральних та регіональних каналах, виступи у засобах масової інформації з профільних актуальних проблем.
- 8) Збільшити обсяги публікації статей, матеріалів та інтерв'ю з актуальних суспільно-політичних та соціально-економічних проблем розвитку держави та її регіонів у друкованих та електронних ЗМІ

5. Взаємодія з вищими навчальними закладами та установами МОН України.

Завдання:

- Розширення наукової співпраці з вищими навчальними закладами.
- Підвищення ефективності роботи та розширення існуючої мережі спільних з вищими навчальними закладами навчально-наукових структур.
- Широке залучення науковців установи до викладацької діяльності в освітянській галузі, підготовки сучасних підручників і посібників для вищих навчальних закладів.

Заходи:

- 1) Забезпечити подальший розвиток взаємовигідного співробітництва в рамках науково-навчального комплексу «Економосвіта» з питань: підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів комплексу, захисту на спеціалізованих радах учасників комплексу дисертацій фахівцями із установ-партнерів; спільного проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів з актуальних проблем економіки; спільної підготовки та публікації наукових видань та збірників наукових праць.
- 2) Організувати виконання за участю установ комплексу спільне дослідження з питань оцінки результатів адміністративно-фінансової децентралізації та формування об'єднаних територіальних громад, розробки рекомендацій щодо підвищення їх ефективності (на прикладі Львівської, Тернопільської та Волинської областей).
- 3) Забезпечити обмін навчально-методичними матеріалами з підготовки докторів філософії за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти між установами комплексу.
- 4) Опрацювати можливість спільної підготовки підручників чи навчальних посібників та публікації їх видавництвах з високою репутацією.
- 5) Забезпечити організацію спільного методичного семінару з питань навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки докторів філософії за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти з метою обміну досвідом та використання кращих практик підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.
- 6) Розширити практику пільгової оплати для молодих вчених за публікації у періодичних виданнях установ комплексу.
- 7) Провести аналіз діяльності спільних із вищими навчальними закладами філій кафедр, вдосконалити їх роботу та оптимізувати кількість. Активізувати участь науковців і фахівців академічних інститутів у науково-педагогічному процесі у ВНЗ і участь науково-педагогічних працівників у дослідженнях, що проводяться Інститутом.

6. Видавнича діяльність.

Завдання:

- Широке та оперативне представлення результатів досліджень науковців Інституту у сучасній доступній світовій науковій спільноті формі.
- Входження періодичних наукових видань Інституту до широкого кола міжнародних наукометричних баз, підвищення рейтингів наукових видань.
- Публікування наукових праць у міжнародних рейтингових виданнях.

- Активне використання іноземних мов у процесі підготовки наукових публікацій. Стимулювання вчених до зарубіжних публікацій.

Заходи:

- 1) Збільшити кількість англomовних публікацій у періодичних наукових виданнях Інституту та підвищити вимоги до наукового рівня публікацій відповідно до кращих зарубіжних зразків.
- 2) Здійснити підготовку та забезпечити входження періодичних наукових видань Інституту до провідних міжнародних наукометричних баз даних.
- 3) Продовжити практику підготовки монографій за результатами виконання науково-дослідних робіт фундаментальної тематики.
- 4) Розвивати практику підготовки спільних із зарубіжними установами – партнерами англomовних колективних монографій та видання їх за кордоном.
- 5) Розширити розміщення публікацій науковців Інституту на власних та рейтингових інтернет-ресурсах, забезпечити представлення найважливіших публікацій на англійській мові. Опрацювати можливість створення електронного фахового періодичного видання.
- 6) Забезпечити надання організаційної та фінансової підтримки у здійсненні зарубіжних публікацій вчених з повним або частковим покриттям витрат на публікацію у міжнародних рейтингових виданнях.

7. Розвиток міжнародного наукового співробітництва.

Завдання:

- Розширення та активізація міжнародного наукового співробітництва Інституту, забезпечення повноцінного входження вчених Інституту у світовий та європейський науковий простір.

- Активна участь науковців Інституту у міжнародних наукових програмах та дослідницьких проектах.

Заходи:

- 1) Розширити мережу наукових зв'язків інституту з науковими установами сусідніх країн ЄС, країн Балтії, з метою спільної підготовки та реалізації проектів в рамках наукових програм ЄС, Вишеградської групи, програм добросусідства, а також програми «ГОРИЗОНТ 2020»..
- 2) Вирішити питання щодо членства Інституту в Асоціації регіональних досліджень (RSA) - незалежній, мультидисциплінарній організації, що займається проблематикою розвитку та планування міст і регіонів із погляду економіки, природи та суспільства.
- 3) Створити інформаційне забезпечення розвитку міжнародного співробітництва та сформувавши базу даних щодо міжнародних програм наукового співробітництва.
- 4) Активізувати участь молодих вчених у міжнародних програмах академічної мобільності.
- 5) Забезпечити фінансову підтримку участі науковців у міжнародних конференціях, відрядження працівників Інституту в закордонні наукові установи-партнери та прийом іноземних вчених з цих країн в рамках безвалютного еквівалентного обміну за рахунок відповідних бюджетних коштів, позабюджетних та спонсорських коштів, грантів.
- 6) Розвивати зв'язки з науковою діаспорою, в тому числі шляхом започаткування та підтримки спеціальних проектів.

8. Матеріально-технічне, фінансове та інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Завдання:

- Забезпечення ефективного використання майна, його ремонту та модернізації, сталого енерго- та ресурсозабезпечення установи.
- Диверсифікація джерел фінансування наукових досліджень, залучення додаткових коштів до спеціального фонду бюджету.
- Збільшення частки конкурсної та госпдоговірної тематики в загальних обсягах фінансування наукових досліджень.
- Залучення грантових коштів з національних і зарубіжних джерел та коштів міжнародних наукових програм для виконання наукових проєктів.
- Вирішення проблеми докорінного поліпшення інформаційного забезпечення наукових досліджень.

Заходи:

- 1) Домогтися збільшення частки надходжень до спеціального фонду бюджету у загальних надходженнях установи;
- 2) Забезпечити належне утримання та ремонт будівлі та приміщень, стале енерго- та ресурсозабезпечення установи за рахунок коштів спеціального фонду бюджету та коштів НАН України;
- 3) Активізувати роботу наукового колективу Інституту щодо розширення госпдоговірної тематики та надання науково-експертних послуг на замовлення центральних та регіональних органів влади, місцевого самоврядування та бізнесових структур;
- 4) Забезпечити системну підготовку кожним науковим підрозділом заявок на виконання проєктів в рамках конкурсних та грантових програм з національних і зарубіжних джерел фінансування;
- 5) Збільшити надходження від надання приміщень Інституту в оренду та надання наукових послуг;
- 6) Здійснити модернізацію комп'ютерного парку Інституту сучасними ПЕОМ, придбання ліцензованого програмного забезпечення MS Windows, MS Office, спеціалізованого дослідницького програмного забезпечення та його впровадження;
- 7) Забезпечити наукових працівників постійним доступом до міжнародних баз наукової інформації та електронних науково-інформаційних продуктів із використанням можливостей загальноакадемічного мережевого доступу до таких ресурсів;
- 8) Здійснити оновлення матеріально-технічної бази бібліотеки, забезпечити придбання відповідної комп'ютерної техніки бібліотечного програмного забезпечення, збільшити кошти на закупівлю вітчизняної і зарубіжної наукової літератури та періодики,

**Доктор економічних наук,
професор**

В.С. Кравців